

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислигининг малака
талаблари

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат аграр университети;
- Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги вазирлиги

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» август даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» август даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 410000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамкасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий меъёрий-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		Бет
1.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> магистратура мутахассислигининг умумий таснифи...	4
1.1	Қўлланиш соҳаси	4
1.1.1.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятлари таснифи	4
1.2.1.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари.....	4
1.2.2.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг объектлари.....	4
1.2.3.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари.....	5
1.2.4.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари.....	5
2.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> таълим мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар.....	7
2.1.	Умумий компетенциялар.....	7
2.2.	Касбий компетенциялар.....	7
2.3	Касбий квалификациялар.....	8
3.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.1.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар.....	8
3.2.	<i>5A411002 – Мевачилик</i> магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми.....	9
	Библиографик маълумотлар.....	10

1. 5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислигининг умумий таснифи

5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи кундузги таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Магистратура дастурининг меъёрий муддати 2 йил.

1.1. Қўлланиш соҳаси

1.1.1. 5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **5A411002 – Мевачилик** магистратура мутахассислиги бўйича магистрлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиғи, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- магистратура мутахассислигининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- магистратура битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва корхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган баклавриат битирувчилари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5A411002 – Мевачилик мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг таснифи

1.2.1. 5A411002 – Мевачилик мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг соҳалари:

5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги – мева экинлари махсулотлари хосилдорлиги ва сифатини ошириш мақсадида ер, сув, энергетика ва моддий-техника ресурсларидан оқилона фойдаланиш ҳамда ишлаб чиқариш жараёнларини оптималлаштириш билан мевачилик тармоқларида фан ва ишлаб чиқариш; шу экинлар билан илмий-тадқиқотлар ўтказиш; ўрта махсус ва олий таълим муассасаларида, малака ошириш ва кадрларни қайта тайёрлаш тизими муассасаларда махсус фанларни ўқитишни ташкиллаштиришни қамраб олади.

1.2.2. 5A411002 – Мевачилик мутахассислиги бўйича магистрлар касбий фаолиятининг объектлари:

- ер, сув, энергетика ва моддий техник ресурслар;

- қишлоқ хўжалик техника-химик ва биологик воситалар;

- мева экинларини ишлаб чиқариш жараёни;

- мева ва резавор мева экинлари селекцияси ва кўчатларини етиштириш технологияси;

- мева экинлари турларининг ассортименти;

- мева резавор мевалар ҳосилига дастлабки ишлов бериш ва сақлаш технологиялари;

- мевачиликнинг корхоналар ва ташкилотларда бошқарув тизими;

- ўқув жараёни;

- илмий тадқиқот жараёни.

1.2.3. Мутахассислик бўйича магистрлар касбий фаолиятларининг турлари

- илмий-тадқиқот;

- лойиҳа-технологик;

- сервис хизматини кўрсатиш;

- ишлаб чиқариш-технологик;

- ташкилий-бошқарув;

- олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларда илмий-педагогик ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда);

- консалтинг хизмати фаолияти.

1.2.4. 5A411002 – Мевачилик мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий вазифалари:

5A411002 – Мевачилик мутахассислиги бўйича Миллий малака рамкасининг 7-малака даражаси ҳамда магистр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ магистратура битирувчиси куйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир болиши лозим:

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- мевачиликда янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини тўғри таҳлил қилиш;

- мева ва резавор мева экинларини етиштиришнинг прогрессив технологияларини қўллаш;

- мева экинлари экспериментал изланиш ишларини намунавий услубиятга асосан мустақил ўтказиш ва улардан олинган натижаларга ишлов бериш;

- ишланмалар бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаш;

- мева экинларининг янги навларини етиштириш усулларини ишлаб чиқаришда синаб кўриш;

- илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш;

- мевачилик соҳасида ўтказилаётган тадқиқотлар мавзуси бўйича адабиётлар шарҳларини ишлаб чиқиши, рефератлар ва библиографияларни тузиш;

- илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштирок этиши ва маърузалар қилиш;

- илмий-ишлаб чиқариш матбуотларига мақолалар тайёрлаш;

- инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиш *қобилиятларига эга бўлиши керак.*

Ишлаб чиқариш-технологик фаолияти:

– фермер ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг мева экинларини етиштириш технологияларини ташкил этиш;

- мева ва резавор мева экинларининг янги навларидан фойдаланишни асослаш;

- мева ва резавор мева экинларини етиштиришда замонавий технологияларни қўллаш;

- ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротехник тадбирларни бажарилиш сифатини назорат қилиш;

- замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш;

- мева ва резавор мева экинларини кўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаш;

- лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш;

- касбий этика кодексига риоя қилиши **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Лойиҳа технологияси фаолиятида:

- мевачиликда лойиҳаларни ишлаб чиқиш ва қўйишда бирламчи манъбаларни тайёрлаш;

- мевачиликда етиштиришнинг агротехник тадбиралри бўйича технологик харитасини ишлаб чиқиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Сервис хизматини кўрсатиш фаолиятида:

-хизмат кўрсатиш соҳасида меъёрий- ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдалана олиш;

-мевачилик мутахассислиги бўйича фермерларга сервис хизмати кўрсатиш

қобилиятларига эга бўлиши керак.

Ташкилий-бошқарув фаолияти:

- e-learning ва m-learning технологиялари асосида корпоратив ўқитишни ташкил қилиш ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириш;

- ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва татбиқ қилиш;

- ишлаб чиқариш жараёнларини самарали амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш;

- мевачиликда замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва уларнинг эксплуатацияси билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиш;

- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Олий, малака ошириш ва қайта тайёрлаш таълим муассасаларда илмий-педагогик ўрта махсус, касб-хунар таълим муассасаларида педагогик фаолият (ўрнатилган тартибда):

- ўқув фанларини ўқитиш методикасини эгаллаш;

- электрон ўқитиш усуллари эгаллаш;

- олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими тизимининг таълим муассасаларида мутахассисликка оид тайёргарлик йўналишида назарда тутилган ўқув фанлари бўйича назарий, амалий ва лаборатория машғулотларини ўтказиши;

- замонавий ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланиб ностандарт ўқув машғулотларини ўтказиши;

- ўқитилаётган фанлар бўйича дарсларни ўтказиш учун зарур бўлган ўқув-методик ҳужжатларни тузиши, тайёрлаш ва расмийлаштириши;

- ўқитилаётган фан бўйича ўқув машғулотларни ўтказиш учун ўқитишнинг техник воситаларидан фойдаланиши;

- мустақил таълим ва ижодий қидирув натижасида ўқитилаётган фан ҳамда педагогик фаолият соҳасидаги турли усуллар, воситалар ва бошқа соҳаларда ўз-ўзини мунтазам такомиллаштириб бориши;

- узлуксиз таълим тизимининг ДТС, Давлат талаблари ва бошқа ўқув-меъёрий ҳужжатларни ишлаб чиқишда иштирок этиш қобилиятларига эга бўлиши лозим.

Консалтинг хизмати фаолияти:

- мева экинларини энг серҳосил навларини танлаш, етиштириш технологиялари ҳамда кўпайтириш усуллари бўйича фермер хўжаликлари ва шахсий томорқа эгаларига маслаҳат бериши;

- мевачиликда инновацион ишланмалар бўйича таҳлиллар тузиши;

- мевачилик соҳасида илғор тажрибалар ва фан ютуқлари тўғрисида маълумотлар излаши ва уларни умумлаштириши ҳамда оммалаштириши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этиш.

2. 5A411002– Мевачилик мутахассислиги бўйича магистрларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- илмий дунёқарашга доир билимлар тизимини эгаллаган бўлиши, умумметодологик фанлар асоси, иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қилиш қобилиятига эга бўлиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, илмий тадқиқот ва педагогика методологиясини билиши ва касбий фаолияти ундан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;
- ўзлаштирилган билимларни ижодий танқидий кўриб чиқиш ва таҳлил қилиши, улардан илмий фаолиятида фойдалана олиши;
- ўз фаолиятида меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлардан фойдалана олиши, ўзининг касбий фаолиятида асосли мустақил қарорлар қабул қила билиши;
- интернет тармоғидан ахборотларни олиш, сақлаш, қайта ишлашнинг асосий усуллари ва воситаларига эга бўлиши, ахборотни бошқариш воситаси сифатида компьютер билан ишлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- ахборот технологияларидан фойдалана олиши, ахборотлашган жамият шароитида ахборот технологияларининг моҳияти ва аҳамиятини тушуниш, ахборот хуружи хавфи ва таҳдидларни англаш, ахборот хавфсизлигининг асосий талабларига риоя қилиш қобилиятига эга бўлиши.

2.2. Касбий компетенциялар:

- илмий, амалий тадқиқотлар олиб бориш, тажриба натижаларини қайта ишлаш ва улар асосида илмий асосланган хулосалар чиқариш, илмий мақолалар тайёрлаш ва таҳрир қилиш, илмий семинар, конференция ва симпозиумларни ташкил этиш, ўтказиш, илмий лойиҳаларни ишлаб чиқиш кўникмаларига эга бўлиш;
- педагогик фаолиятида ахборот ва педагогик технологиялардан фойдаланишни билиш;
- таълим сифати ва самарадорлигини оширишга инновацион ёндашишни билиш;
- илмий фаолияти натижалари бўйича давлат ва хорижда эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш кўникмаларига эга бўлиши;
- давлат, нодавлат ва нотижорат ташкилотлари томонидан эълон қилинган лойиҳаларда иштирок этиш учун лойиҳа тайёрлаш малакаларига эга бўлиши;
- ишлаб чиқаришни ташкил этиш ва бошқариш кўникмаларига эга бўлиши;
- ўғитлар ва ҳосилдорликни оширадиган кимёвий воситалардан оқилона фойдаланиш ва тупроқлар муҳофазасини ташкил этиш;
- тупроқларни унумдорлигини тиклаш, сақлаш ва ошириш бўйича илмий тадқиқот ишларини олиб бориш ва ишлаб чиқаришга жорий қилиш билиш;
- йирик масштаби мавзули хариталар (эрозияланиш харитаси, гумус билан таъминланиш харитаси, озика моддалар билан таъминланиш харитаси, шўрланиш даражалари бўйича хаританома ва бошқа)ларни тузиш бўйича кўникмаларига эга бўлиши;
- минерал ва органик ўғитларни қўллаш бўйича агрокимёвий харитаграммаларни тузишни билиш;
- тупроқда илмий изланиш ишлари натижасида тупроқ хариталари ва агрокимёвий хаританомаларни ишлаб чиқишни билиш;

- ерларни баҳолаш бўйича йўриқномалар, илмий изланиш натижалар ва тупрокларнинг балл бонитетини белгилашни билиш;
- ишлаб чиқариш фаолиятини бошқаришни сифатини назорат қилиш ва татбиқ этишни билиш;
- ишлаб чиқариш жараёнларини ва захираларини режалаштириш ва уларни ишлаб чиқаришга татбиқ этишни билиш;
- замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқишни билиш;
- атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштирок этишни билиш.

2.3. Касбий квалификациялар:

Агроном, агроном ёрдамчиси, мевачи агроном, узумчи агроном, боғбон, қўчатчи агроном, интенсив боғлар оператори, химояланган ер ва парник хўжалиги агрономи, селекционер, агробιοтехнология, тупроқшунос, агрокимёгар, ўсимликларни химоя қилиш ва карантин, қишлоқ хўжалиги уруғчилиги техник назоратчиси, қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва қайта ишлаш техник-технологи, пиллачилик ва тутчилик агрономи квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар **Умумметодологик фанлар блоки:**

- илмий ижод ва тадқиқот методологиясининг асослари, билишнинг умумий усуллари, эмпирик ва назарий тадқиқот усуллари, илмий қонунлар ва қоидалар мантиғи, асослаш ва таҳлил қилиш, ахборот тизимлари ва билимларни тақдим қилиш усуллари тўғрисидаги тасаввурлар шакллантириши;
- махсус фанларни ўқитиш методикаси доир бошқа долзарб илмий, илмий-методик, илмий-техник ахборот ва билимларни, кўникма ва ўқувларини шакллантириши;
- амалий хорижий тилни, мутахассисликка йўналтирилган ахборот технологиялари ва тизимларини ўзлаштиришини таъминлаши.

Мутахассислик фанлари блоки:

- муайян мутахассислик бўйича назарий ва амалий билимларни, ўқув ва кўникмаларни шакллантириши;
- -мева, резавор мева, субтропик ва тропик ўсимликлар биологияси ҳамда хилма-хиллиги, уларни очиқ ва химояланган ерда интенсив кўпайтириш ва етиштиришнинг замонавий технологияси; ўсимликларни касаллик ва зараркунандалардан химоя қилишнинг замонавий усуллари; бу ўсимликлар селекцияси ва навшунослиги билимига эга бўлишни таъминлаш;
- мутахассислик бўйича билимлар базасини яратиш, жамлаш ва улардан фойдалана олиш кўникмаларини ривожлантириши;
- -магистратура мутахассислиги бўйича илмий-тадқиқот ишларини бажариш, касб фаолиятининг кўзланган натижаларига эришишда жараёнларни моделлаштириш ва тизимли ёндошиш борасидаги илмий билимлар, амалий ўқув ва кўникмаларни таъминлаши керак.

Танлов фанлар блоки:

Мутахассислик фанлари ўқитиш услуби билими билан таъминлаш; Магистрантларни истеъмолчилар ва бошқаларнинг талабларидан келиб чиққан ҳолда, мутахассислик фанларнинг замонавий техника ва технологиялар бўйича эришган ютуқлари бўйича қўшимча маълумотлар билан таъминлаш.

Илмий фаолият блоки илмий тадқиқотлар методологияси ўзлаштирилишини магистрлар томонидан ихтисослашган илмий ва таълим муассасаларида қишлоқ хўжалик соҳасида илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик ишлар бажарилишини назарда тутиши лозим.

Илмий-тадқиқот ишларига бўлган талаблар:

мустақил тадқиқотчилик фаолиятининг амалий кўникмаларини ҳосил қилиши;
ахборот технологияларининг замонавий воситаларидан фойдаланиб илмий-тадқиқотлар ўтказиш, тадқиқотлар натижаларини таҳлил қилиш ва ақс эттириш, илмий мақолалар тайёрлашга доир билимлар ва кўникмаларни шакллантириши;

талабаларга соҳа фан, техника ва технологиянинг энг янги ютуқларига асосланган ахборот базаларини қўллай билиш, улардан магистрлик диссертациясини бажаришда фойдаланиш кўникмасини сингдириши лозим.

Илмий-педагогик ишлар:

замонавий педагогик ва ахборот технологияларидан, ўқув-тарбия ишларининг интерактив усулларидан фойдаланган ҳолда педагогик фаолият маҳорати ва кўникмаларини шакллантириши;

ўқув жараёнини илмий-услубий жиҳатдан таъминлашни ташкил этиш уқуви ва кўникмаларини ҳосил қилиши лозим.

Стажировка:

Соҳа бўйича илмий-тадқиқот ишларини олиб бориш, назарий ва амалий билимларни чуқурлаштириш;

фан, аграр соҳа ҳамда бошқа тармоқлардаги замонавий техника ва технологиялар билан таништириш;

соҳага тегишли амалий, касбий ва илмий-тадқиқот компетенцияларни шакллантириш;

касбга самарали мослашув имкониятларини таъминлаши лозим.

Стажировка илмий тадқиқот ишлари тақозо этганида индивидуал илмий изланиш ва тажриба-синовларни ўтказиш мақсадида ташкил этилади.

Бунда стажировкага юборилган магистратура талабаси ўқув жараёни жадвалини индивидуал график асосида бажарилиши кўзда тутилади.

3.2. 5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига - 30 соат қилиб белгиланиши мумкин. Қолган соатлар ҳажми мустақил таълим учун ажратилади.

Жорий, оралик ва якуний аттестацияларни ҳисобга олган ҳолда ўқув режа ва фан дастурининг умумий ҳажми 2 йиллик ўқув даври учун ҳафталик ўқув юкламалардан келиб чиққан ҳолда белгиланади.

Ўқишнинг норматив муддати 2 йил бўлганда ўқув жараёни 100 ҳафтани ташкил этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қуйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув даврлари	Кундузги таълим шакли учун*
Назарий таълим ва илмий фаолият	54%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-
Аттестациялар	9%
Таътиллар	18%
Илмий амалиёт (стажировка)	19%

Библиографик маълумотлар

УДК: 002:651.1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

мевачилик, резавор мева, касб фаолияти, магистр талаблари, магистратура, лойиҳа-технологик, педагогик, илмий-педагогик иш, малака амалиёти, магистрлик диссертацияси, баҳолаш, давлат аттестацияси, мустақил таълим, ўқув фанлари блоки, мундарижа, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий-тадқиқот жараёнлари.

Ишлаб чикувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат аграр университети

Ректор Б.А.Сулаймонов

2020 йил « 20 » 10.16

М.Ў.

Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор
технологияларни татбиқ этиш маркази

Директори З.Хакимов

2020 йил « 20 » 10.16

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Лимон етиштирувчилар ва экспорт
қилувчилар уюшмаси

Раис Н.З.Фахрутдинов

2020 йил « 30 » 10.16

М.Ў.

Академик М.Мирзаев номли
боғдорчилик, узумчилик ва
виночилик илмий-тадқиқот
институтини

Директор Ю.Б.Саимназаров

2020 йил « 30 » 10.16

Ўсимликлар генетик ресурслари
илмий-тадқиқот институти

Директор А.А.Аманов

2020 йил « 30 » 10.16

М.Ў.

5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги бўйича малака талаблари ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи

Ишчи гуруҳ таркиби

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис			
1	М.Мирзасолиев	Мева-сабзавотчилик ва узумчилик факультети декани в.в.б.	
Аъзолари			
2	Г.Сапарова	Мева-сабзавотчилик ва узумчилик факультети ЎУК раиси, ишчи гуруҳ раиси ўринбосари, доцент	
3	И.Нормуратов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси, мудири, профессор	
4	З.Абдикаюмов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси доценти	
5	И.Ч.Намозов	Мевачилик ва узумчилик кафедраси доценти	

Ўқув ишлари бўйича проректор

С.Я.Исламов

Ўзбекистон Республикаси Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирлиги

Бакалавриат таълим йўналишлари (магистратура мутахассисликлари) учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчиларининг таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)

т/р	Вазирлик (идора) нинг ташкилот (корхона) лари учун кадр тайёрланаётган бакалавриат таълим йўналиши (магистратура мутахассислиги)*		Вазирлик (идора) нинг таълим йўналишлари (магистратура мутахассислиги) битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака талаблари (касбий компетентлик талаблари)
	шифри	номи	
1	5411000	Мевачилик ва узумчилик таълим йўналиши	<p>Битирувчи қуйидаги касбий компетентция ва қобилиятларга эга бўлиши керак:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мевачилик, узумчилик, очик ҳамда химояланган ер мевачилигини самарали юритишни ташкил этишни; - резавор мева, мева, узум, етиштириш ҳамда ҳосилини йиғиштириш технологик харитасининг агротехник қисмини тузишни; - резавор мева, мевалар, узумни етиштириш учун талаб этиладиган ишчи кучи, техника воситалари, ўғитлар, уруғлар экиладиган материаллар, қадоқлаш идишлари ва бошқа материалларни ҳисоблай билиши; - резавор мевалар, узум экишни лойҳалаш, боғлар, резавор боғлар ва тоқзорларни экиш-жойлаштириш учун ер майдонини тақсимланишини; - мева ва узум кўчатини етиштиришда алмашлаб экиш схемасини ишлаб чиқишни; - мева, узум етиштириш учун энг юқори ҳосилли навларни, энг самарали техника воситаларини танлай олишни; - дарахтларга шакл бериш ва уларни кучсиз ўсадиган пайвандларда интенсив боғдорчиликда ўстиришни; - кучли ўсадиган пайвандтагларда ўсадиган уруғли ва данакли мева дарахтларига шакл бериш, узум тупларини кесшни; - куртак ва бошқа тур пайвандларни амалга оширишни; - резавор, мева ва узум кўчатларини етиштиришни; - мева экинлари кўчатлари экилгандан сўнг тўлик тутиб олишини таъминладиган илдиз тизимини ривожлантиришнинг илғор усулларини қўллашни; - иссиқхоналарда етиштириладиган цитрус экинлари кўчатларига шакл бериш; - химояланган ер иншоатларида цитрус ва резавор мева экинлари ўстирилаётганда ёруғлик, ҳарорат, сув ва озика моддаларини оптималлаштиришни; - ҳосил бермайдиган ёш ва ҳосил берадиган боғлар, тоқзорлар, иссиқхоналарда, очик майдонларда етиштириладиган сабзавот-полиз майдонларида тупрокқа ишлов бериш, суғориш, ўғитларни бериш, парваришлаш ва бошқа агротехник чора тадбирларни бажара олишни; - уруғ олиш учун мевали боғлар майдонларида опрабация ўтказиш, уруғларни етиштириш ва тайёрлаш; - боғлар, тоқзорлар экинларини очик ва химояланган жойда етиштиришда инсон томонидан бевосита ҳамда механизация воситалари ёрдамида бажариладиган ишларни сифатини назорат қилишни; - мевалар ва узумга бирламчи ишлов беришни ва уларни сотувга чиқаришни ташкил этишни; - илмий-изланишлар ва уларнинг натижаларини ишлаб чиқаришга мустақил татбиқ қила олишни; - мевачилик ва узумчилик агротехнологияларини такомиллаштириш бўйича инновацион ишланмалар, маълумотларни излаб топиш ва амалга оширишни; - меҳнат жамоасини бошқаришда меҳнатни илмий асосда ташкил этиш ва замонавий бошқарув усулларини қўлла билиши; - мевачилик ва узумчилик тармоқлари ҳамда меҳнат жамоалари фаолияти натижа бергунича, олдиндан баҳолашни

			<p>билиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - мевачилик ва узумчилик агротехнологиялари бўйича илмий ғояларни тезда ўзлаштириб, танқидий баҳо бериб, уни тадбиқ этиш йўлларини аниқлашни; - атроф муҳитни муҳофаза қилиш, меҳнат фаолияти хавфсизлигини таъминлаш, жароҳатланиш ва касбий касалликлар олдини олиш бўйича чора тadbирларни амалга оширишни билиши керак.
2	5A411002	Мевачилик	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мутахассиликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиши; - мева етиштиришнинг прогрессив технологияларини қўллаши; - экспериментал изланиш ишларини намунавий методикага асосан мустақил ўтказиш ва олинган натижаларни статистик таҳлил қилиши; - илмий тадқиқотлар натижалари бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаш; - янги навлар ва етиштиришнинг истиқболли технологияларини ишлаб чиқаришда синаб қўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - ўтказилаётган тадқиқотлар бўйича адабиётлар шарҳларини йиғиш, рефератлар ва библиографияларини тузиш; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши; - илмий матбуотларга мақолаларни тайёрлаш; - инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - агрофирма ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг технологи бўлиб ишлаш; - мева ўсимликларнинг янги навларидан фойдаланишни асослаши; - мева ўсимликларни етиштиришда замонавий технологияларни қўллаш; - ҳимояланган ерларда цитрус ўсимликларни етиштириш; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротadbирлар бажарилиши сифатини наорат қилиш; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш; - мева ўсимликларни қўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаш; - касбий этика кодексига риоя қилиши лозим. - илмий лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштиришни, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиши, илмий лойиҳа командасини бошқариш; - корпоратив ўқитишни ташкил қилиши ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириши; - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиши; - ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш ва тадбиқ этиши; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиши; - атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос қилиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиш ва бошқалар.
3	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - мутахассиликка мос янги илмий натижалар, илмий адабиётлар ёки илмий-тадқиқот лойиҳаларини таҳлил қилиши; - субтропик ва цитрус мева экинлари етиштиришнинг прогрессив технологияларини қўллаши; - экспериментал изланиш ишларини намунавий методикага асосан мустақил ўтказиш ва олинган натижаларни статистик

			<p>таҳлил қилиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий тадқиқотлар натижалари бўйича илмий ҳисоботлар тайёрлаш; - янги навлар ва етиштиришнинг истиқболли технологияларини ишлаб чиқаришда синаб кўриш; - илмий ишларда замонавий ахборот технологияларидан фойдаланиш; - ўтказилаётган тадқиқотлар бўйича адабиётлар шарҳларини йиғиш, рефератлар ва библиографияларини тузиш; - илмий семинарлар, симпозиумлар ва илмий-амалий конференциялар ишида иштрок этиши; - илмий матбуотларга мақолаларни тайёрлаш; - инновацион кўргазма ярмаркаларида илмий изланишлар натижаларини намойиш этиши лозим. - агрофирма ёки бошқа шаклдаги хўжаликларнинг технологи бўлиб ишлаш; - субтропик ва цитрус мева ўсимликларнинг янги навларидан фойдаланишни асослаш; - субтропик ва цитрус мева ўсимликларни етиштиришда замонавий технологияларни қўллаш; - химояланган ерларда цитрус ўсимликларни етиштириш; - ишлаб чиқариш жараёнлари ва агротадбирлар бажарилиши сифатини наорат қилиш; - замонавий ахборот технологиялар, компьютер техникалари ва коммуникацион воситаларни амалиётда қўллаш; - субтропик ва цитрус мева ўсимликларни кўпайтиришда замонавий технологияларни қўллаш; - касбий этика кодексига риоя қилиши лозим. - илмий лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштиришни, бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиши, илмий лойиҳа командасини бошқариш; - корпоратив ўқитишни ташкил қилиши ва корпоратив маълумотлар базасини ривожлантириши; - меҳнат жамоасига раҳбарлик қилиши; - ишлаб чиқариш фаолияти сифатини бошқариш жараёнларини ишлаб чиқиш ва тадбиқ қилиш; - ишлаб чиқариш жараёнларини амалга ошириш учун зарур бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш ва тадбиқ этиши; - замонавий ахборот технологиялари тизимини яратиш ва улардан фойдаланиш билан боғлиқ бўлган ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш усуллари ва механизмларини ишлаб чиқиши; - атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилишда иштрок этиш ва бошқалар.
4	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш	<p>Таълим йўналиши бўйича бакалаврлар қандай билиши шарт бўлган барча талабларни магистр мутахассислиги бўйича янада юқори даражада бажариши керак.</p> <p>Бундан ташқари у:</p> <ul style="list-style-type: none"> - илмий-тадқиқотларни ўтказиш ва илмий ҳамда амалий натижаларни олиш қобилиятига эга бўлиши; - ечилаётган илмий муаммолар ва топшириқларни ечиш қобилиятига эга бўлиши; - интернет тармоғида илмий ва технологик жараёнларнинг янги маълумотларини мақсадли излаш қобилиятига эга бўлиши; - узум навларини танлаш, кўпайтириш ва етиштириш технологияси бўйича илмий изланишларни амалга ошириш ҳамда улар натижаларини ишлаб чиқаришга тадбиқ этиш қобилиятларига эга бўлиши; - илмий изланишлар натижаларини умумлаштириш ва чоп этишга материаллар тайёрлаш қобилиятига эга бўлиши лозим. - узумчиликни ташкил этиш қобилиятига эга бўлиши; - токзор барпо қилиш лойиҳасини тузиш ва жойларда экинларни алмашлаб экиш схемасини ишлаб чиқиш ва тадбиқ этиш қобилиятларига эга бўлиш; - узум кўчатларини тайёрлаш, узум кўчатларини етиштириш, пайванд учун экилган боғ майдонларида апробация ўтказиш қобилиятларига эга бўлиши; - узум етиштиришнинг технологик картасини тузиш, энг серҳосил навларни танлаш, ишлаб чиқариш технологиясига

			<p>мувофиқ ишни ташкил этиш, бажариладиган ишларнинг сифатини назорат қилиш қобилиятларига эга бўлиши;</p> <ul style="list-style-type: none"> - ишларни бажариш учун техника ва механизмларнинг тайёрлигини текшириш, ишлаб чиқаришга энг самарали механизация воситаларини танлаш қобилиятларига эга бўлиши; - механизм воситалари, уруғлар, ўғитлар, захарли моддалар, кадоклаш ашёлари, ишчи кучи ва бошқа материалларга бўлган эҳтиёжни ҳисоблаш ҳамда техник ҳужжатларни юритиш қобилиятига эга бўлишлари керак; - лойиҳаларни бошқариш, ишлаб чиқариш жараёнлари ва ресурсларини режалаштириш, фавкулотда содир бўлиши мумкин бўлган хавф-хатарларни таҳлил қилиш, лойиҳа командасини бошқариш қобилиятига эга бўлиши ва бошқалар;
--	--	--	---

**Қишлоқ хўжалиги вазирлиғи ўқув юртлари
ва малака ошириш бўлими бошлиғи**

Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси

**Академик М.Мирзаев номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик
илмий-тадқиқот институти директори**

Ш.Жоникүлов

Н.Фахрутдинов

Ю.Санимназаров

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва баллиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари билан
КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Қибрай тумани

“30” ИЮЛЬ 2020 йил

Қатнашдилар: Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жониқулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси - А.Хаитов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат кўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат кўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат кўмитаси раиси – Ш.Абдуразақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбаликсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Қурбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаши раиси-М.Тулаходжаева, Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Қувватов, ЎзРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎзРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни химоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиэкинлари ва картошқачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-муҳит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори-С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жиҳатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори-Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори-Ў.Умурзақов, Самарканд ветеринария медецинаси институти ректори-Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори-К.Комилов, Тошкент давлат аграр университети ўқув ишлари бўйича проректори - С.Исламов, ТДАУ Нукус филиали директори-Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори-А.Жўраев, ТошДАУ ўқув-услубий бошқармаси бошлиғи-М.Атабаев, таянч ва турдош олий таълим муассасаларининг факультет деканлари, кафедра мудирлари ва етакчи профессор-ўқитувчилари ва таклиф этилганлар

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини

ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари иштирокида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инobatга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича хорижий тажрибалар асосида тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокамаси.

Сўзга чикди: А.Холиков – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилдан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурларида белгиланган вазифалар, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ишлар тўғрисида ҳисоботлари ва таклифлари асосида хорижий тажрибаларни инobatга олган ҳолда ишлаб чиқилган.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медицинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида муҳокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги илмий ишлаб чиқариш маркази тизимидаги илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан тақриздан ўтказилган.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги

343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш катнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Эшитилди: ТДАУ ректори Б.А.Сулаймонов – Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қароридан белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирликлар, идоралар, ташкилотлар ва корхоналарнинг таклифлари асосида **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ҳамда **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб таълимнинг кредит-модуль тизимида тайёрлаш йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш кунини деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддати 2 йил этиб белгиланади. Бакалаврият таълим йўналишларининг сиртки таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич жорий этилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан ривожланган хорижий тажрибалар асосида қуйидаги 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ва **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари ва ўқув режалар ишлаб чиқилди:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
	Бакалаврият таълим йўналишлари	
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экинлари агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уругчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали богдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалик маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уругчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошқачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали богдорчилик

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетидида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига белгиланган муддатда тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

Тошкент давлат аграр университети томонидан 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва баллиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқарувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Қибрай тумани

“30” сентябрь 2020 йил

Биз қуйида имзо чекувчилар - Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи - А.Холиков, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ўқув юртлари ва малака ошириш бўлими бошлиғи – Ш.Жоникулов, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари - Б.Муродов, Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорқа ер эгалари Кенгаши раиси - А.Хаитов, Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари М.Рузметов, Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси - Н.Бакиров, Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси – Ш.Абдураззақов, Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси – Н.Фахрутдинов, “Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи – И.Султонова, “Ўзбекбаликсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари - Р.Қурбонов, Ўзбекистон бухгалтерлар ва аудиторлар миллий ассоциацияси Кенгаш раиси - М.Тулаходжаева, Богдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори - Н.Э.Нажимов, “Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари - Р.Очилов, Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузуридаги Уруғчиликни ривожлантириш маркази директори – Ш.Номозов, “Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш корхонаси директори – Қ.Қувватов, ЎЗРФА Микробиология институти директори-Қ.Давронов, ЎЗРФА Генетика ва ўсимликлар экспериментал биологияси илмий-тадқиқот институти директори-А.Наримонов, Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-тадқиқот институти директори – К.Маматов, Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот институти директори - А.Хамзаев, Академик М.Мирзаев номидаги “Богдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий тадқиқот институти” бош директори - Ю.Саимназаров, Ўсимликлар генетик ресурслари илмий тадқиқот институти директори - А.Аманов, “Сабзавот-полиэкинлари ва картошкачилик” илмий тадқиқот институти директори - Р.Низомов, Қишлоқ

хўжалиги ва озиқ-овқат соҳаси иқтисодиёти илмий тадқиқот институти директори-Б.Султонов, Атроф-мухит ва табиатни муҳофаза қилиш технологиялари илмий тадқиқот институти директори - С.Бўриев, Стандартлаштириш, сертификатлаштириш ва техник жихатдан тартибга солиш илмий тадқиқот институти директори-А.Хамдамов, Чорвачилик ва паррандачилик илмий тадқиқот институти директори-А.Нурматов, Қишлоқ хўжалигини механизациялаш илмий-тадқиқот институтини директори-А.Ражабов, Тошкент давлат аграр университети ректори - Б.Сулаймонов, Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори - Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси инситути ректори - Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори - К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори - Е.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори - А.Жўраев, Тошкент давлат аграр университети ўқув ишлари бўйича проректори - С.Исламовлар Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инобатга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари ва 33 та магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқиш бўйича турдош олий таълим муассасалари ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идоралар ва бошқа корхоналар мутахассислари томонидан муҳокамадан ўтказилиб, келишилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режаларининг мазмуни билан таништириб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
	Бакалаврият таълим йўналишлари	
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	<i>Агрономия (анорчилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (дончилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (пахтачилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (мойли экинлар)</i>
	5410200	<i>Агрономия (шоличилик)</i>
	5410200	<i>Агрономия (ем-хашак экинлари)</i>
	5410200	<i>Агрономия (соя экинни агротехникаси)</i>
	5410200	<i>Агрономия (техник экинлар)</i>
	5410200	<i>Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)</i>
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали богдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссиқхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озиқ-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва поллизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошкачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича малака талаблари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон Қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

Бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари бўйича ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги кадрлар ва ўқув юртлари бошқармаси бошлиғи

B. ABDULLIMOV
VA O'QUV
YURLARI
BOSHQARMASI
A. Холиков

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги олий таълим муассасалари фаолиятини мувофиқлаштириш бош бошқармаси бошлиғи

DEVONXON
A. Муродов

Вазирлар Маҳкамаси ҳуқуқидаги Ўсимликлар карантини Давлат инспекцияси бошлиғи ўринбосари

B. Муродов

Ўзбекистон фермер, деҳқон хўжаликлари ва томорка ер эгалари Кенгаши раиси

A. Хаитов

Ўзбекистон Республикаси ер ресурслари, геодезия, картография ва давлат кадастри давлат қўмитаси раиси ўринбосари

M. Рузметов

Ўрмон хўжалиги давлат қўмитаси раиси

M. Бакиров

Экология ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш давлат қўмитаси раиси

B. Кўчқоров

Лимон етиштирувчилар ва экспорт қилувчилар уюшмаси раиси

N. Z. Фахрутдинов

“Ўзбекипаксаноат” уюшмаси кадрлар, ўқув юртлари ва илмий муассасалари билан ишлаш бошқармаси бошлиғи

SH. ABDULLAZIZOV
Ш. Абдулазизов

“Ўзбекбалиқсаноат” уюшмаси бошқарув раисининг биринчи ўринбосари

R. Курбонов

Боғдорчилик ва иссиқхона хўжалигини ривожлантириш агентлиги директори

N. E. Нажимов

“Ўзагрокимёҳимоя” АЖ раиси ўринбосари Р.Очилов

Қишлоқ хўжалиги вазирлиги ҳузурдаги
Уруғчиликни ривожлантириш маркази
директори

“Ғалла-Алтег” АЖ ишлаб чиқариш
корхонаси директори

Ўсимликларни ҳимоя қилиш илмий-
тадқиқот институти директори

Ўрмон хўжалиги илмий тадқиқот
институти директори

Академик М.Мирзаев номидаги
“Боғдорчилик, узумчилик ва виночилик
илмий тадқиқот институти” бош директори

Ўсимликшунослик илмий тадқиқот
институти директори

“Сабзавот-полиэ экинлари ва
картошқачилик” илмий тадқиқот институти
директори

Тошкент давлат аграр университети ўқув
ишлари бўйича проректори

Ш.Намазов

Б.Холмухаммедов

А.Учаров

А.Хамзаев

Ю.Саимназаров

А.Аманов

Р.Низомов

С.Исламов

Тошкент давлат аграр университети **5411000 – Мевачилик ва узумчилик** бакалаврият таълим йўналиши негизидаги **5A411002 – Мевачилик** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган талаблар бўйича такомиллаштирилган

Малака талабларига

ТАҚРИЗ

Мевачилик Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистон Республикасининг қулай тупроқ иқлим шароити узумнинг ҳар хил навларидан юқори ҳосил олиш имкониятини беради. Бу соҳада ҳозирги кунда чет эл технологиялари ва техникалари олиб келиниб республика ҳудудларидаги фермер хўжаликларига тадбиқ этилмоқда. Буларни ўрганиш ва бўлажак мутахассисларга ўргатишга ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти ва ўқув режалари катта аҳамиятга эгадир.

Шунга асосан Тошкент давлат аграр университетида бир қатор ижобий ишлар амалга оширилган бўлиб, яъни **5A411002 – Мевачилик** магистратура мутахассислиги бўйича янги такомиллаштирилган малака талаблари ва намунавий ўқув режалари магистрлар тайёрлашда республика қишлоқ ва сув хўжалиги соҳасида амалга ошириладиган ислохотларнинг йўналиши, мазмуни қўлами, ҳамда фан ва техника ютуқлари ўз аксини топади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги ходимлари куни” байрам тадбирида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда, қишлоқ хўжалигининг мавжуд имкониятларидан янада самарали фойдаланиш, соҳада иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, илм-фан ютуқлари ва инновацион янгилекларни тизимли жорий этиш ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш бўйича кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3432-сонли, 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарорлари каби маълумотлар стандартнинг ҳозирги замон талабига мосдир.

Ушбу малака талаблари берилган фанларни мутахассисликка мос келадиган ҳолда курслар семестрлар бўйича жойлаштирилганлиги, илмий-педагогик ва илмий-тадқиқот амалиёт-ларининг муддатлари асосли ва ўринли белгиланиши, ўтиладиган фанларнинг мазмуни янгилеклар билан тўлдирилиши, уларнинг такрорланмаслиги ва мавзуларни ишлаб чиқариш билан боғланган ҳолда ўрганилиши ниҳоятда ўринлидир. Яъни, мутахассислик бўйича янги ўқув режалари ва стандартларда фанларни ўрганиш тартиби яхшиланган, баъзи турдош фанлар бирлаштирилган, мутахассислик учун номувофик бўлган фанлар истисно этилган, махсус фанлар ҳажми оширилган.

Малака талаблари қайта ишлаб чиқилган намунавий ўқув режасида фанлар блокларга тўғри тақсимланиб, бир-бирига боғланган ҳолда ўрганилиши айнан магистрантларнинг мустақил ишлари учун етарли даражада соатлар ажратилиши ва ниҳоят назорат турларини тартиб билан белгилаб қўйилиши ушбу янги стандартнинг тўла қонли қилиб яратилиши ва у асосида тайёрланган намунавий ўқув режасини талаб даражасида тузилганлигидан далolat беради.

Шунга асосланиб мазкур такомиллаштирилган **5A411002 – Мевачилик** магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун тавсия қиламиз.

Академик М.Мирзаев номидаги боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-тадқиқот институти Мевали экинлар агротехникаси ва интенсив боғдорчилик бўлими бошлиғи
к.х.ф.н., доцент

М.Якубов

Тошкент давлат аграр университети **5411000 – Мевачилик ва узумчилик** бакалавриат таълим йўналиши негизидаги **5А411002 – Мевачилик** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган талаблар бўйича такомиллаштирилган

**Малака талабларига
ТАҚРИЗ**

Мевачилик Ўзбекистон Республикаси кишлок хўжалигининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистон Республикасининг қулай тупроқ иқлим шароити узумнинг ҳар хил навларидан юқори ҳосил олиш имкониятини беради. Бу соҳада ҳозирги кунда чет эл технологиялари ва техникалари олиб келиниб республика ҳудудларидаги фермер хўжаликларига тадбиқ этилмоқда. Буларни ўрганиш ва бўлажак мутахассисларга ўргатишга ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти ва ўқув режалари катта аҳамиятга эгадир.

Шунга асосан Тошкент давлат аграр университетидан бир қатор ижобий ишлар амалга оширилган бўлиб, яъни **5А411002 – Мевачилик** магистратура мутахассислиги бўйича янги такомиллаштирилган малака талаблари ва намунавий ўқув режалари магистрлар тайёрлашда республика кишлок ва сув хўжалиги соҳасида амалга ошириладиган ислохотларнинг йўналиши, мазмуни кўлами, ҳамда фан ва техника ютуқлари ўз аксини топади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 13 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси кишлок хўжалиги ходимлари куни” байрам тадбирида белгиланган вазибалардан келиб чиққан ҳолда, кишлок хўжалигининг мавжуд имкониятларидан янада самарали фойдаланиш, соҳада иқтисодий ислохотларни янада чуқурлаштириш, илм-фан ютуқлари ва инновацион янгиликларни тизимли жорий этиш ва озиқ-овқат хавфсизлигини таъминлаш бўйича кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3432-сонли, 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарорлари каби маълумотлар стандартнинг ҳозирги замон талабига мосдир.

Ушбу малака талаблари берилган фанларни мутахассисликка мос келадиган ҳолда курслар семестрлар бўйича жойлаштирилганлиги, илмий-педагогик ва илмий-тадқиқот амалиёт-ларининг муддатлари асосли ва ўринли белгиланиши, ўтиладиган фанларнинг мазмуни янгиликлар билан тўлдирилиши, уларнинг такрорланмаслиги ва мавзуларни ишлаб чиқариш билан боғланган ҳолда ўрганилиши ниҳоятда ўринлидир. Яъни, мутахассислик бўйича янги ўқув режалари ва стандартларда фанларни ўрганиш тартиби яхшиланган, баъзи турдош фанлар бирлаштирилган, мутахассислик учун номувофик бўлган фанлар истисно этилган, махсус фанлар ҳажми оширилган.

Малака талаблари қайта ишлаб чиқилган намунавий ўқув режасида фанлар блокларга тўғри таксимланиб, бир-бирига боғланган ҳолда ўрганилиши айнан магистрантларнинг мустақил ишлари учун етарли даражада соатлар ажратилиши ва ниҳоят назорат турларини тартиб билан белгилаб қўйилиши ушбу янги стандартнинг тўла қонли қилиб яратилиши ва у асосида тайёрланган намунавий ўқув режасини талаб даражасида тузилганлигидан далолат беради.

Шунга асосланиб мазкур такомиллаштирилган **5А411002–Мевачилик** магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун тавсия қиламиз.

**Ўсимликлар генетик ресурслари
илмий-тадқиқот институти, катта
илмий ходими қ.х.ф.н.**

А.Арзуманов

Тошкент давлат аграр университети **5411000 – Мевачилик ва узумчилик** бакалавриат таълим йўналиши негизидаги **5A411002 – Мевачилик** мутахассислиги бўйича магистрларнинг тайёргарлик даражаси ва зарурий билимлар мазмунига қўйиладиган талаблар бўйича такомиллаштирилган

Малака талабларига

ТАҚРИЗ

Мевачилик Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалигининг асосий тармоқларидан бири ҳисобланади. Ўзбекистон Республикасининг қулай тупроқ иқлим шароити узумнинг ҳар хил навларидан юқори ҳосил олиш имкониятини беради. Бу соҳада ҳозирги кунда чет эл технологиялари ва техникалари олиб келиниб республика ҳудудларидаги фермер хўжалиқларига тадбиқ этилмоқда. Буларни ўрганиш ва бўлажак мутахассисларга ўргатишга ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти ва ўқув режалари катта аҳамиятга эгадир.

Шунга асосан Тошкент давлат аграр университетиде бир қатор ижобий ишлар амалга оширилган бўлиб, яъни **5A411002 – Мевачилик** магистратура мутахассислиги бўйича янги такомиллаштирилган малака талаблари ва намунавий ўқув режалари магистрлар тайёрлашда республика қишлоқ ва сув хўжалиги соҳасида амалга оширилаётган ислоҳатларнинг йўналиши, мазмуни кўлами, ҳамда фан ва техника ютуқлари ўз аксини топади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 13 декабрдаги “Ўзбекистон Республикаси қишлоқ хўжалиги ходимлари куни” байрам тадбирида белгиланган вазифалардан келиб чиққан ҳолда, қишлоқ хўжалигининг мавжуд имкониятларидан янада самарали фойдаланиш, соҳада иқтисодий ислоҳатларни янада чуқурлаштириш, илм-фан ютуқлари ва инновацион янгиликларни тизимли жорий этиш ва озик-овқат хавфсизлигини таъминлаш бўйича кечиктириб бўлмайдиган чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3432-сонли, 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли қарорлари каби маълумотлар стандартнинг ҳозирги замон талабига мосдир.

Ушбу малака талаблари берилган фанларни мутахассисликка мос келадиган ҳолда курслар семестрлар бўйича жойлаштирилганлиги, илмий-педагогик ва илмий-тадқиқот амалиёт-ларининг муддатлари асосли ва ўринли белгиланиши, ўтиладиган фанларнинг мазмуни янгиликлар билан тўлдирилиши, уларнинг такрорланмаслиги ва мавзуларни ишлаб чиқариш билан боғланган ҳолда ўрганилиши ниҳоятда ўринлидир. Яъни, мутахассислик бўйича янги ўқув режалари ва стандартларда фанларни ўрганиш тартиби яхшиланган, баъзи турдош фанлар бирлаштирилган, мутахассислик учун номувофик бўлган фанлар истисно этилган, махсус фанлар ҳажми оширилган.

Малака талаблари қайта ишлаб чиқилган намунавий ўқув режасида фанлар блокларга тўғри таксимланиб, бир-бирига боғланган ҳолда ўрганилиши айнан магистрантларнинг мустақил ишлари учун етарли даражада соатлар ажратилиши ва ниҳоят назорат турларини тартиб билан белгилаб қўйилиши ушбу янги стандартнинг тўла қонли қилиб яратилиши ва у асосида тайёрланган намунавий ўқув режасини талаб даражасида тузилганлигидан далолат беради.

Шунга асосланиб мазкур такомиллаштирилган **5A411002 – Мевачилик** магистратура мутахассислигининг малака талаблари ва ўқув режалари ҳозирги замон кадрлар тайёрлаш миллий дастурининг талабларига жавоб беради деб ҳисоблаймиз ва мувофиқлаштирувчи кенгашда кўриш учун тавсия қиламиз.

Лимон етиштирувчилар ва
экспорт қилувчилар уюшмаси раиси

Н.З.Фахрутдинов

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналиши бўйича Мувофиқлаштирувчи Кенгаш “Аграр, ўрмон, балиқчилик хўжалиги ҳамда қишлоқ хўжалигида менежмент” ўқув-услугий бирлашмаси йиғилишининг 4-сонли

БАЁННОМАСИ

“5” август 2020 йил

Қибрай тумани

Қатнашдилар: Бирлашма раиси—Б.А.Сулаймонов

Аъзолари: ТошДАУ, ТИҚХММИ, СамВМИ, АндҚХАИ, Тошкент давлат аграр университетининг Нукус, Термиз филиаллари ўқув ишлари бўйича директор ўринбосарлари, ўқув-услугий бошқарма (бўлим) бошлиқлари, факультет деканлари, кафедра мудирлари ва таклиф этилганлар

Ўқув-услугий бирлашма котиби: Ўқув-услугий бошқармаси ўқув ишлари бўйича инспектори Д.М.Мустафакулов

Ўқув-услугий бирлашманинг 38 нафар аъзоларидан 31 нафари ҳамда таклиф этилганлар 7 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимида ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб кредит-модуль тизими асосида таълим жараёнини ташкил этилишини инobatга олиб 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ва **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича тайёрланган малака талаблари ва ўқув режаларининг муҳокамаси.

Эшитилди: Ўқув-услугий бирлашма раиси Б.А.Сулаймонов:

1. Ҳаммангизга маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 30 июлдаги “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4795-сон қарорида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида 2020/2021 ўқув йилидан бошлаб босқичма-босқич **25 та** бакалаврият таълим йўналишлари ҳамда **33 та** магистратура мутахассисликлари бўйича таълимнинг кредит-модуль тизимида кадрлар тайёрлаш тизими йўлга қўйилади. Бунда, таълимнинг кредит тизимида талабалар учун ҳафтада беш кунлик ўқиш ҳамда ҳафтанинг шанба кунини мустақил ўзлаштириш куни деб белгиланади.

Шунингдек, 2020/2021 ўқув йилидан қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқариш соҳаси учун магистратура мутахассисликларида ўқиш муддатини 1 йил, илмий ва илмий-педагогик фаолият билан шуғулланувчи иқтидорли талабалар учун ўқиш муддатини 2 йил этиб белгиланади. Бакалаврият таълим йўналишларининг сиртки таълим шакли бўйича масофавий таълим олиш тизими босқичма-босқич йўлга қўйилади.

Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, шунингдек, 25 та

бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, шунингдек, асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар тайёрлаш ва уларга бўлган реал эҳтиёжларни аниқлаш, уларнинг касбий малака ва кўникмаларига қўйиладиган талаблар, ҳудудларни ижтимоий-иқтисодий ривожлантириш дастурида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш, қишлоқ хўжалиги соҳасида амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотлар ва берилган таклифлар асосида хорижий тажрибаларни инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилди.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2015 йил 10 январдаги “Олий таълимнинг Давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида” 2001 йил 16 августдаги 343-сон қарорига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида”ги 3-сон қарорига асосан тузилган ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ Қишлоқ ва сув хўжалиги билим соҳасининг тегишли бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу янгидан яратилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йиғилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиқдилар: Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти ректори Ў.Умурзаков, Самарқанд ветеринария медецинаси институти ректори Х.Юнусов, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти ректори К.Комилов, ТДАУ Нукус филиали директори Э.Торениязов, ТДАУ Термиз филиали директори А.Жўраев университет профессорлари Х.Атабаева, Р.Дусмуратов, Х.Кимсанбоев, У.Норкулов, доцентлар З.Юлдашева, А.Ҳакимов, М.Атабаевлар сўзга чиқиб, ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти томонидан 2020 йил 30 июлда қабул қилинган ПҚ-4795-сонли қарори республикамизда аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш, қишлоқ хўжалиги соҳаси учун юқори малакали рақобатбардош кадрлар тайёрлаш, кадрлар истеъмолчиларининг талаблари асосида тор мутахассисликлар бўйича кадрлар тайёрлаш тизимини тартибга солиши ҳамда ўз вақтида қабул қилинган қарор эканлиги ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларини билдирдилар.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори С.Исламов-Университет ишчи гуруҳлари томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари асосий кадрлар истеъмолчилари ҳисобланган вазирлик, идора, ташкилот ва корхонларнинг олий ва ўрта махсус малакали кадрлар бўлган реал эҳтиёжлари, уларнинг касбий малака ва тажрибасини ошириш борасида амалга ошириладиган ишлар тўғрисида таклифлари ва фикрлари-мулоҳазалари асосида ишлаб чиқилди. Таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларини ишлаб чиқишда Япония, Хитой, Корея, Индонезия, АҚШ, Германия, Англия каби ривожланган хорижий давлатларнинг энг илғор тажрибасилари чуқур ўрганилди.

Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари турдош олий таълим муассасалари (Тошкент ирригация ва қишлоқ хўжалигини механизациялаш муҳандислари институти, Самарқанд ветеринария медецинаси институти, Андижон қишлоқ хўжалиги ва агротехнологиялар институти, Ўзбекистон миллий университети, ТДАУнинг Нукус, Термиз филиаллари, ГулДУ, БухДУ, ҚарДУ, ФарДУ, УрДУ, НамДУ, СамДУ) ҳамда асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, идора ва

корхоналарнинг малакали мутахассислари иштирокида қуйидаги бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари муҳокамадан ўтказилиб, келишилган ҳамда Қишлоқ хўжалиги соҳасида фаолият юритаётган илмий-тадқиқот институтларининг етакчи мутахассис-олимлари томонидан экспертизадан ўтказилди:

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
Бакалаврият таълим йўналишлари		
1	5230100	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5230400	Маркетинг (қишлоқ хўжалигида)
3	5230900	Бухгалтерия ҳисоби ва аудит (қишлоқ хўжалигида)
4	5232500	Логистика (агрологистика)
5	5233300	Агробизнес ва инвестицион фаолият
6	5310900	Метрология, стандартлаштириш ва маҳсулот сифати менежменти (тармоқлар бўйича)
7	5311000	Технологик жараёнлар ва ишлаб чиқаришни автоматлаштириш ва бошқариш (қишлоқ хўжалигида)
8	5320500	Биотехнология (тармоқлар бўйича)
9	5410100	Агрокимё ва агротупроқшунослик
10	5410200	Агрономия (деҳқончилик маҳсулотлари турлари бўйича)
	5410200	Агрономия (анорчилик)
	5410200	Агрономия (дончилик)
	5410200	Агрономия (пахтачилик)
	5410200	Агрономия (мойли экинлар)
	5410200	Агрономия (шоличилик)
	5410200	Агрономия (ем-хашак экинлари)
	5410200	Агрономия (соя экини агротехникаси)
	5410200	Агрономия (техник экинлар)
	5410200	Агрономия (сабзавотчилик ва полизчилик)
11	5410300	Ўсимликларни ҳимоя қилиш (экин турлари бўйича)
12	5410400	Қишлоқ хўжалиги экинлари селекцияси ва уруғчилиги (экин турлари бўйича)
13	5410500	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулот турлари бўйича)
14	5410600	Зооинженерия (асаларичилик)
15	5410600	Зооинженерия (балиқчилик)
16	5410800	Ўрмончилик
17	5410900	Ипакчилик ва тутчилик
18	5411000	Мевачилик ва узумчилик
19	5411100	Доривор ўсимликларни етиштириш ва қайта ишлаш технологияси
20	5411200	Манзарали боғдорчилик ва кўкаламзорлаштириш
21	5411500	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
22	5411600	Сабзавотчилик, полизчилик ва картошқачилик
23	5411700	Иссикхона хўжалигини ташкил этиш ва юритиш
24	5610300	Туризм (агротуризм)
25	5630100	Экология ва атроф-муҳит муҳофазаси (қишлоқ хўжалигида)
Магистратура мутахассисликлари		
1	5A230102	Иқтисодиёт (қишлоқ хўжалигида)
2	5A230901	Бухгалтерия ҳисоби (қишлоқ хўжалигида)

№	Бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари	
	шифри	номи
3	5A232501	Логистика (агрологистика)
4	5A233301	Агробизнес ва инвестицион фаолият
5	5A310901	Маҳсулотлар хавфсизлиги ва уларнинг сертификацияси (қишлоқ хўжалиги маҳсулотлари)
6	5A320501	Биотехнология (маҳсулот тури бўйича)
7	5A410101	Агротупроқшунослик ва агрофизика (соҳалар бўйича)
8	5A410102	Агрокимё
9	5A410201	Агрономия
10	5A410202	Ўсимликшунослик (экинлар гуруҳлари бўйича)
11	5A410203	Органик деҳқончилик ва озик-овқат хавфсизлиги
12	5A410301	Ўсимликлар ҳимояси (усуллари бўйича)
13	5A410302	Энтомология
14	5A410303	Фитопатология
15	5A410304	Ўсимликлар ҳимоясида мониторинг ва башорат
16	5A410401	Селекция ва уруғчилик (экинлар гуруҳлари бўйича)
17	5A410501	Қишлоқ хўжалик маҳсулотларини сақлаш ва дастлабки ишлаш технологияси (маҳсулотлар турлари бўйича)
18	5A410606	Балиқчилик
19	5A410801	Ўрмончилик
20	5A410901	Ипакчилик
21	5A410902	Тутчилик
22	5A411001	Сабзавотчилик ва полизчилик
23	5A411002	Мевачилик
24	5A411003	Узумчилик ва узумни дастлабки қайта ишлаш
25	5A411004	Картошқачилик
26	5A411005	Мева-сабзавотчиликда биотехнология
27	5A411101	Доривор ўсимликларни етиштириш технологияси
28	5A411201	Аҳоли яшаш жойларини кўкаламзорлаштириш ва ландшафтли дизайн
29	5A411202	Манзарали боғдорчилик
30	5A411501	Ўсимликлар ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари карантини
31	5A411701	Ҳимояланган ер мева-сабзавотчилиги
32	5A411702	Субтропик ва цитрус мева экинлари
33	5A630102	Экология (қишлоқ хўжалигида)

Кун тартибдаги мазкур масала бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида муҳокамадан сўнг йиғилиш

ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида” 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сонли, “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари, “Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон қарори, Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи ҳамда Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида”ги 357-сон буйругида белгиланган вазифаларни

ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат аграр университетидида ташкил этилган ижодий ишчи гуруҳлар томонидан “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори”га мувофиқ ишлаб чиқилган 410 000 – Қишлоқ, ўрмон ва балиқ хўжалиги таълим соҳасининг Давлат таълим стандарти, 25 та бакалаврият таълим йўналишлари, 33 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2001 йил 16 августдаги “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 343-сон қарори ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўқув режаларига турдош ОТМларининг таклифлари киритилсин.

3. Ишлаб чиқилган Давлат таълим стандартлари, малака талаблари ва ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқланиши учун Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тақдим этилсин.

Мажлис раиси

Котиб

Б.А.Сулаймонов

Д.М.Мустафакулов

5A411002 – Мевачилик магистратура мутахассислиги бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т.р.	Фанлар блоклари ва блокларининг номлари	Умумий юкламанинг ҳажми, соатларда
1.00	Умумметодологик фанлар	240
1.01	Илмий-тадқиқот методологияси	60
1.02	Махсус фанларни ўқитиш методикаси	60
1.03	Амалий хорижий тил	120
2.00	Мутахассислик фанлари	930
2.01	Мевачиликда илмий-тадқиқот услублари	150
2.02	Мева экинларини етиштиришнинг интенсив технологиялари	150
2.03	Меваларни сақлаш ва қайта ишлаш технологияси	210
2.04	Мева экинлари интродукцияси	210
2.05	Меваги ўсимликларга шакл бериш	210
3.00	Таълим фанлари	630
	Жами:	1800
4.00	Илмий фаолият	1800
4.01	Илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлаш	780
4.02	Илмий семинар	180
4.03	Илмий-педагогик иш	360
	Илмий амалиёт (стажировка)	480
5.00	Жами:	3600
	Аттестациялар	540
	ҲАММАСИ	4140

Ўқув ишлари бўйича проректор

С.Я.Исламов

**5A411002 –Мевачилик магистратура мутахассислиги малака талабларини ишлаб чиқишига
ТУШУНТИРИШ ХАТИ**

5A411002 –Мевачилик магистратура мутахассислиги малака талабларни ишлаб чиқишда қуйидаги меъёрий–ҳуқуқий ҳужжатларига асосланилди:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги ПФ-5847-сон Фармони билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепцияси;

“2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Илм, маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили” да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида” 2020 йил 2 мартдаги ПФ-5953-сонли Фармонлари;

“Аграр таълим тизимини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари тўғрисида” ги 2020 йил 30 июлдаги ПҚ-4795-сон Қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА1/1-20-сонли топшириғи;

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил 30 июндаги “2020/2021 ўқув йилидан кредит-модуль тизимига ўтиш тўғрисида” ги 357-сон буйруғи;

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг “Олий таълимнинг давлат таълим стандартларини тасдиқлаш тўғрисида”ги 2011 йил 16 августдаги 343-сонли қарорига ўзгартириш киритиш ҳақидаги лойиҳа;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 27-июндаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”даги ПҚ-3151-сонли қарори;

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 19 августдаги “Тошкент давлат аграр университетининг фаолиятини янада такомиллаштириш тўғрисида”ги ПҚ-4421-сонли қарори қишлоқ хўжалиги учун малакали кадрлар тайёрлаш тизимини тубдан ўзгартиришга қаратилган бўлиб, бу ишларни тизимли равишда 2021-2030 йилларга қаратилган стратегия асосида ташкил этиш.

Малака талабини ишлаб чиқишда бакалаврият таълим йўналиши битирувчиларига кадрлар истеъмолчилар томонидан кўрсатилган малака талаблари ҳисобга олинган.

Олдинги ўқув режа билан қиёсланганда умумметадалогик фанлари блоки олиб ташланди ва биринчи блокга мутахассислик фанлари блоки бўлиб, 26% дан 56% га кўпайтирилди, сабаби бу блокга қўшилди. Танлов фанлари блоки 26% дан 44% га кўпайди.

Умумметадалогик фанлар блоки қисқартирилди.

Мутахассислик фанлар блокнинг фанларида соатлари ўзгартирилди.

Ушбу малака талаби “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури”нинг мақсади ва вазифаларининг, шунингдек таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Маҳкамасининг қарор ва фармонларини мукамал амалга оширилишига қаратилган.

Малака талаби дастурида миллий мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, халқнинг теран интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамойиллари ҳисобга олинди.

Малака талаби асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак касбий малакавий кўникма шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаби халқаро тажриба, техника, технологиялар, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуқлари иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиётда қўйиладиган талабларни ҳисобга олган ҳолда илмий асосланади.

Ўқув юктамасининг оддийдан мураккабга қараб тузилишига эришилганлиги натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табақалаштириш имкониятлари ҳисобга олинди.

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5А411002 –*Мевачилик* магистратура мутахассислиги тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди.

Малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тарақиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди.

**Ўқув ишлар бўйича
проректор**

Кафедра мудири

С.Я.Исламов

И.Т.Нормуратов

5A411002-Мевачилик магистратура мутахассислиги ўқув жараёни жадвали ва ўқув режасининг 2019 йилда тасдиқланган ўқув режаси билан қиёсий-солиштирма жадвали

I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ
2019 йилдаги ўқув режа бўйича

Курс	Хафта												Ўқув жараёни (хафта)ларда													
	Хафта												Жами	Назарий таълим ва илмий фаоллият	Илмий амалиёт (стажировка) / Аттестациялар	Таътилар	Кредит таълим тизимига кириш	Ҳаммаси								
	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь														
I	Г	Т	К																А	41	30	8	3	9	2	52
II	Т	Г	К																А	34	15	15	4	12	2	48
ЖАМИ:																		75	45	23	7	21	4	100		

☐	Назарий таълим ва илмий фаоллият	☐	Д	Давлат аттестацияси	☐	И	Илмий амалиёт (стажировка)	☐	А	Аттестациялар	☐	Т	Таътилар	☐	К	Кредит таълим тизимига кириш
--------------------------	----------------------------------	--------------------------	---	---------------------	--------------------------	---	----------------------------	--------------------------	---	---------------	--------------------------	---	----------	--------------------------	---	------------------------------

2020 йилдаги ўқув режа бўйича
I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ

Курс	Хафта												Ўқув жараёни (хафта)ларда													
	Хафта												Жами	Назарий таълим ва илмий фаоллият	Илмий амалиёт (стажировка) / Аттестациялар	Таътилар	Кредит таълим тизимига кириш	Ҳаммаси								
	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь														
I	К	К																		А	42	30	8	2	10	52
II																			А	34	30	8	4	6	6	48
ЖАМИ:																		76	60	16	6	2	16	100		

☐	Назарий таълим ва илмий фаоллият	☐	Д	Давлат аттестацияси	☐	И	Илмий амалиёт (стажировка)	☐	А	Аттестациялар	☐	К	Кредит таълим тизимига кириш	☐	Т	Таътилар
--------------------------	----------------------------------	--------------------------	---	---------------------	--------------------------	---	----------------------------	--------------------------	---	---------------	--------------------------	---	------------------------------	--------------------------	---	----------

Ўқув жараёни жадвалида ўзгаришлар бўлди

II. ЎҚУВ РЕЖАСИ

I	Ўқув фанлари , блоклар ва фаоллият турларининг номлари	2019 йил ўқув режаси бўйича			2020 йил ўқув режаси бўйича			Аудитория юкламаси фарқи	Изох
		Юклама ҳажми, соат ва % да			Юклама ҳажми, соат ва % да				
		умумий	%	кредит	умумий	%	кредит		
1.00	Умумметодологик фанлар	480	26	16	240	13	8	-8	
1.01	Илмий-тадқиқот методологияси	120		4	60		2	-2	
1.02	Махсус фанларни ўқитиш методикаси	120		4	60		2	-2	
1.03	Амалий хорижий тил	240		8	120		4	-4	
2.00	Мутахассислик фанлари	900	48	30	930	52	31	+1	
2.01	Мевачиликда илмий-тадқиқот услублари	120		4	150		5	+1	
2.02	Мева экинлари кўчатчилиги	120		4				-4	Мева экинлари кўчатчилиги фани ўқув режадан чиқарилди
2.03	Мева экинларини етиштиришнинг интенсив технологиялари	120		4	150		5	+1	
2.04	Меваларни саклаш ва қайта ишлаш технологияси	180		6	210		7	+1	
2.05	Мева экинлари интродукцияси	180		6	210		7	+1	
2.06	Мева ўсимликларга шакл бериш	180		6	210		7	+1	
3.00	Таълим фанлари	480	26	16	630	35	21	+5	Таълим фанлари 2 блок фанларига қўшилди
Жами:		1860	100	24	1800	100	60	+36	

4.00	Илмий фаолият	1740		58	1800		60	+2	3.00 Илмий фаолият
4.01	Илмий-тадқиқот ва илмий-педагогик иш, магистрлик диссертациясини тайёрлаш	720		24	780		26	+2	Илмий-тадқиқот иши ва магистрлик диссертациясини тайёрлашга узгартирилди
4.02	Илмий семинар	240		8	180		6	-2	
4.03	Илмий амалиёт (стажировка)	780		26	480		16	-10	
					360		12	+12	Илмий-педагогик иши киритилди
	ЖАМИ:	3600	100	82	3600	100	120	+38	
5.00	Аттестациялар	224			540				4.00 Аттестациялар
	ҲАММАСИ	3824			4140				

Ўқув ишлар бўйича
проректор

С.Я.Исламов

Кафедра муdiri

И.Т.Нормуратов

5A411002 – “Мевачилик” мутахассислиги учун ҳалқаро тажрибаларнинг ўрганилганлиги тўғрисидаги таҳлили маълумотлар.

Европа ва АҚШ таълим системаси кредит тизимига асосланган, ҳар бир фан бўйича белгиланган кредит бали мавжуд 1 кредитдан 4 кредит баллгача.

Талаба ҳоҳлаган вақтда ушбу фан ўқитувчи томонидан ўтиладиганига қараб дарсга қатнашиши мумкин. Белгиланган дарс соати тугагач ўрнатилган тартибда имтиҳон топшириб белгиланган кредит баллини олади.

Мевачилик магистратура мутахассислиги ҳозирги кунда жуда долзарб йўналиш бўлиб, нафақат Ўзбекистон Республикаси балки бошқа Европа, Америка, Осиё, МДХ давлатлари қишлоқ хўжалиги тизимида ҳам доимий изланишни, таҳлил қилишни ва ривожлантиришни талаб қилмоқда. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган Мевачилик ва узумчилик таълим йўналишининг малака талаби жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажралиб туради.

Мевачилик магистратура мутахассислиги бўйича малака талаби Германия ва Жанубий Корея давлатлари малака талаблари билан таққосланган ҳолда тузилди.

Германиянинг Хохенхайм университетида “Мевачилик” фани билан кўп қисми бир хилда. Фанда мева экинлари турлари, ботаник оилалари уларни морфо-биологик хусусиятлари ва етиштириш технологияси ёритилган. Бу фан бизнинг кафедрамизда ўтиладиган фан билан узвий боғлиқлиги бор. Германияда мевачилик соҳасидаги янгиликларни ўрганиш ва ўзлаштириш мақсадга мувофиқ.

Шунингдек Германиянинг Хохенхайм университети ва Жанубий Кореянинг Геёнганг Миллий университетида “Мевачилик” фани ҳам ўрганилади. Бу фан ҳам кафедрамизда ўтиладиган “Мевачилик” фани билан деярли бир хилда. Шунинг учун бу фанни ўрганишда Германия ва Кореяда мевачилик бўйича тажриба алмашишда бу фанлар муҳимдир.

Жанубий Кореянинг Геёнганг Миллий университетида “Тоғли мевачилик” фани бўлиб унда мевачилик фанларига оид маълумотлар йиғилган. Университетда мевачилик йўналишлари учун бу фанни боғлиқлиги бор. Бу фанни ўзлаштириш мақсадга мувофиқдир.

**Ўқув ишлар бўйича
проректор**

Кафедра мудири

С.Я.Исламов

И.Т.Нормуратов

Магистратурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (магистратура)	Германия (магистратура)	Жанубий Корея (магистратура)
1.	Бошланиши	3 йиллик ўрта махсус коллеж таълимидан ёки академ лицейдан сўнг	10 йиллик мажбурий ўрта мактаб таълимидан сўнг	10 йиллик мажбурий ўрта мактаб таълимидан сўнг
2.	Давомийлиги	2 йил	2 йил	1 йилдан- 2 йилгача
3.	Таълим олувчилар сони	1-6	2-3 ва ундан ортик	1-3 ва ундан ортик
4.	Ўтиш жойлари	Аграр соҳадаги университетларда, ўқув тажриба хужаликлариди	Аграр соҳадаги университетларда, ўқув тажриба хужаликлариди, шу соҳада ташкил этиладиган ёзги мактабларда, шунингдек талабанинг хошишига кўра фермер хужаликлариди	Аграр соҳадаги университетларда, ўқув тажриба хужаликлариди, шу соҳада ташкил этиладиган ёзги мактабларда
5.	Таълим берувчилар	Аграр университетларидаги агрономия мутахассислиги бўйича фан доктори, фан номзоди ёки амалий машғулотлар учун магистратура дипломига эга профессор-ўқитувчилар, малака ошириш курсини тугатган олий маълумотга эга бўлган-ўқитувчилар, амалий кўникмаларни ўргатиш бўйича бошқа тор доирадаги мутахассислар – тренерлар.	Университетда фаолият юритадиган профессор-ўқитувчилар, лаборатрия дарсларида тегишли тартибда рухсатга эга булган олий малумотли лаборатория ходимлари, шунингдек ишлаб чиқариш билан узвий боғлиқликда фаолият юритадиган илмий тадқиқотчилар	Университетдаги тегишли кафедраларда фаолият юритадиган профессор-ўқитувчилар, лаборатория дарсларида тегишли тартибда рухсатга эга булган олий маълумотли лаборатория ходимлари
6.	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: тегишли кафедра мудирлари ва декан шунингдек университет раҳбарияти	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: белгиланган фанлар бўйича махсус шахслар ва шунингдек белгиланган фан тугагач талабалар ўқитувчига ва унинг фаолиятига баҳо бериш орқали амалга оширилади.	Қуйидаги тартибда амалга оширилади: белгиланган фанлар бўйича махсус шахслар ва шунингдек белгиланган фан тугагач талабалар ўқитувчига ва унинг фаолиятига баҳо бериш орқали амалга оширилади.

Study Programme: Agricultural Sciences in the Tropics and Subtropics (Master)

Eight modules are compulsory. Seven elective modules can be chosen from the list of all master modules of the Faculty of Agriculture. Particularly recommended modules are listed below.

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	4905-420	Crop Production Systems	1	Pflicht
⊕	4906-410	Ecology and Agroecosystems	1	Pflicht
⊕	4904-450	Farm and Project Evaluation	1	Pflicht
⊕	4801-450	Livestock Production Systems and Development	1	Pflicht
⊕	4908-440	Livestock Production Systems and Development	1	Pflicht
⊕	4907-410	Natural Resource Use and Conservation in the Tropics and Subtropics	1	Pflicht
⊕	3000-420	UNCert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕	4906-420	Biodiversity, Plant and Animal Genetic Resources	2	Wahl
⊕	3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental, and Vegetable Plants	2	Wahl
⊕	4907-430	Crop Production Affecting the Hydrological Cycle	2	Wahl
⊕	4907-420	Ecophysiology of Crops in the Tropics and Subtropics	2	Wahl
⊕	3301-480	Fertilisation and Soil Fertility Management in the Tropics and Subtropics (Fernlehrmodul)	2	Wahl
⊕	4605-450	Food Safety and Drinking Water Quality Related to Zoonoses in the Tropics and Subtropics	2	Wahl
⊕	4905-430	Integrated Agricultural Production Systems	2	Wahl
⊕	4907-440	Interdisciplinary Practical Science Training	2	Pflicht
⊕	4403-410	Irrigation and Drainage Technology	2	Wahl
⊕	4908-430	Livestock Breeding Programs - Planning Procedures and International Case Studies	2	Wahl
⊕	3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	4403-550	Post-Harvest Technology of Food and Bio-Based Products	2	Wahl
⊕	4908-420	Promotion of Livestock in Tropical Environments	2	Wahl
⊕	4909-420	Quantitative Methods in Animal Nutrition and Vegetation Sciences	2	Wahl
⊕	4403-470	Renewable Energy for Rural Areas	2	Wahl
⊕	4901-410	Rural Development Policies and Institutions (7,5 credits)	2	Wahl
⊕	3101-560	Soils of the World	2	Wahl
⊕	3000-420	UNcert III English for Scientific Purposes	2	Wahl
⊕	4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
⊕	4909-430	Experimental Aquaculture	3	Wahl
⊕	3301-480	Fertilisation and Soil Fertility Management in the Tropics and Subtropics (Fernlehrmodul)	3	Wahl
⊕	4902-430	Food and Nutrition Security	3	Wahl
⊕	4303-470	Gender, Nutrition, and Right to Food	3	Wahl
⊕	4908-410	Genetic Resources and Animal Husbandry Systems in the Tropics and Subtropics	3	Wahl
⊕	4903-450	Innovations in Agriculture	3	Wahl
⊕	4301-420	Inter- and Transdisciplinary Research Approaches in Bioeconomy	3	Wahl
⊕	4903-460	Methods in Interdisciplinary Collaboration	3	Pflicht
⊕	3405-410	Organic Farming in the Tropics and Subtropics	3	Wahl
⊕	4908-450	Organic Livestock Farming and Products	3	Wahl
⊕	4909-410	Physiological and Ecological Aspects of Livestock Nutrition in the Tropics	3	Wahl
⊕	4903-500	Policy Processes in Agriculture and Natural Resource Management	3	Wahl
⊕	3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕	4901-420	Poverty and Development Strategies	3	Wahl

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	3	Pflicht
⊕	4901-470	Quantitative Methods in Economics	3	Wahl
⊕	3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕	4301-430	Rural Communication and Extension	3	Wahl
⊕	4903-490	Social Dimensions of Agricultural Development	3	Wahl

Studiengang: Crop Sciences - Plant Breeding and Seed Science (Master)

Seven compulsory modules (42 credits) and eight elective modules (at least 48 credits) have to be completed. That is a total of 15 modules (or at least 90 credits) over three semesters. The elective modules can be chosen from the other Crop Sciences major, from the listing below or from the modules of other master programmes of the faculty of Agricultural Sciences of the University of Hohenheim.

	Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕	3603-480	Entomology	1	Wahl
⊕	3502-440	Methods of Scientific Working (for Crop Sciences)	1	Pflicht
⊕	3302-440	Physiology and Biochemistry of Crops	1	Wahl
⊕	3502-450	Population and Quantitative Genetics	1	Pflicht
⊕	3402-420	Quantitative Methods in Biosciences	1	Wahl
⊕	3504-450	Saatguttechnologie	1	Wahl
⊕	3000-420	UNICert III English for Scientific Purposes	1	Wahl
⊕	3402-450	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data	2	Pflicht
⊕	3503-470	Basics of Bioinformatics / Grundlagen der Bioinformatik	2	Wahl
⊕	4605-500	Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht	2	Wahl
⊕	3501-450	Breeding Methodology	2	Pflicht
⊕	3501-480	Breeding of Tropical, Ornamental, and Vegetable Plants	2	Wahl
⊕	3502-470	Plant Genetic Resources	2	Wahl

Code	Modulname	Semester	Verbindlichkeit
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	2	Wahl
⊕ 3504-450	Saatguttechnologie	2	Wahl
⊕ 3504-430	Seed Research	2	Pflicht
⊕ 3503-460	Transgenic Organisms in Research and Agriculture	2	Wahl
⊕ 3000-420	UNICert III English for Scientific Purposes	2	Wahl
⊕ 3402-460	Advanced Statistical Methods for Metric and Categorical Data II	3	Wahl
⊕ 4302-420	Ethical Reflection on Food and Agriculture	3	Wahl
⊕ 3503-450	From Genes to Transgenic Plants	3	Wahl
⊕ 3501-460	Planning of Breeding Programmes	3	Pflicht
⊕ 3000-410	Portfolio-Modul (Master)	3	Wahl
⊕ 3502-810	Quantitative Methods in Plant and Livestock Genomics	3	Wahl
⊕ 3501-470	Selection Theory	3	Pflicht

Nicht mehr angebotene Module

- ⊕ 3504-440 Seed Technology
- ⊕ 4602-500 Biologische Sicherheit und Gentechnikrecht
- ⊕ 3503-480 Molecular Plant Genetics

Изох: “Субтропик ва тропик мевали экинлар” ва “Мева-резавор мева экинлар селекцияси ва навшунослиги” фани Германиянинг University of Hohenheim ўқув моделидан олинган маълумотлар асосида тавсия этилди.

Ўқув ишлар бўйича
проректор

С.Я.Исламов

Мевачилик ва узумчилик
кафедраси мудири

И.Т.Нормуратов

Жанубий Кореянинг Gyeongsang National University ўқув модулидан олинган МАЪЛУМОТ.

● 농업식물과학과

학년 학기	이수 구분	이수번호	교과명	교과목 영문명	학점	비고
1-1	필수	AGLA00001	식물·원예작물학개론	Introduction to Food and Horticultural Crop Science	2-2-0	
	필수	AGLA00002	실험통계학및실습	Statistics for Experimentation & Practice	3-2-2	
2-1	필수	AGLA00006	농업식물과학개론및실습	Agricultural Plant Science Field Training	(3-0-4) (1)	
	필수	AGLA00003	원예학개론	Principles of Horticulture	3-3-0	
	필수	AGLA00004	조경식물학및실습	Landscape Plants & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00005	채소학개론및실습	Vegetable Crop Science & Practice	3-2-2	
2-2	필수	AGLA00009	원예원예학개론	Introduction to Ornamental Horticulture	2-2-0	
	필수	AGLA00007	식물번식학및실습	Plant Propagation & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00008	작물생리학	Crop Physiology	3-3-0	
	필수	AGLA00009	농업유전학및실험	Agricultural Genetics & Lab.	3-2-2	
	필수	AGLA00010	농업생태학	Agroecology	3-3-0	
	필수	AGLA00011	지속가능한농업	Sustainable Agriculture	3-3-0	
	필수	AGLA00012	농업실습1	Farm Practice I	2-0-4	
2-3-4 선택	필수	AGLA00007	농업창업및농업경영학	Business Founding for Creative Agriculture and Life Science	2-2-0	
	필수	AGLA00013	조경학	Landscape Architecture	3-3-0	
2-4	필수	AGLA00014	원예작물생리학	Horticultural Crop Physiology	3-3-0	
	필수	AGLA00015	원예작물종자선택및실습	Horticultural Crop Breeding & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00016	보호원예학및실습	Protected Horticulture & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00017	식물조직배양학개론및실습	Plant Tissue Culture & Lab.	3-2-2	
	필수	AGLA00018	원예디자인학	Floral Design	2-2-0	
	필수	AGLA00019	농업학	Cultivation	3-3-0	
	필수	AGLA00020	농업실습2	Farm Practice II	2-0-4	
2-5	필수	AGLA00021	축사영양학	Forage Crops	2-2-0	
	필수	AGLA00022	약용작물학	Medicinal Crops	2-2-0	
3-1	필수	AGLA00023	식물자원·조경학개론·논의·교육학	Plant Resources & Landscaping Logic and Statement Education	2-2-0	
	필수	AGLA00006	농업식물과학개론및실습	Agricultural Plant Science Field Training	(3-0-4) (1)	
	필수	FLA30072	외국농업2	Field Training 2	(6-0-8) (1)	
	필수	AGLA00024	원예학개론및실습	Horticulture & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00025	원예원예학개론및실습	Ornamental Horticulture Science & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00026	채소학2	Vegetable Crops	2-2-0	
	필수	AGLA00027	지표식물학	Ground Cover Plants	2-2-0	
	필수	AGLA00028	원예작물분자종자선택및실습	Horticultural Crop Molecular Breeding & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00029	온실관리및관리학	Greenhouse Control and Management	2-2-0	
	필수	AGLA00030	식물종자학개론및실습1	Plant Breeding & Practice I	3-2-2	
3-2	필수	AGLA00031	벼학	Rice Science	3-3-0	
	필수	AGLA00032	산업작물학및실습	Industrial Crops & Practice	3-2-2	
	필수	AGLA00033	종자학및기술	Seed Science & Technology	3-2-2	
	필수	AGLA00034	식물조직배양학개론및실습	Crop Tissue Culture & Lab	3-2-2	
	필수	FLA30076	외국농업3	Foreign Field Training 3	(5-0-5) (1)	
3-3	필수	AGLA00035	원예농업공학및실습	Horticultural Biotechnology & Practice	3-2-2	

학년 연차	이수 구분	학수번호	교과명	교과목 명칭명	학점	비고	
3년	필수	AGA00036	원예작물 재배실용론	Horticultural Crop Cultivation & Practice	3-2-2		
	필수	AGA00037	과수 재배실용론	Fruit Crops & Practice	3-2-2		
	선택	AGA00038	식물 공장론	Plant Factory	3-2-0		
	필수	AGA00039	원예작물 재배실용론	Horticultural Therapy & Practice	3-2-2		
	선택	AGA00040	온대밭작물론	Upland Crop Science & Practice	3-2-2		
	필수	AGA00041	작물육종 재배실용론	Plant Breeding & Practice II	3-3-0		
	필수	AGA00042	벼 재배실용론	Rice Science Practice	2-0-4		
	선택	AGA00043	작물분자유전학	Crop Molecular Genetics	3-3-0		
	필수	AGA00044	작물분자유전학실험	Crop Molecular Genetics & Lab.	2-0-4		
	필수	AGA00045	작물자원 조경교육과정	Plant Resources & Landscaping Education in Subject Matter	3-3-0		
4년	필수	FZA00076	국외농업실용론	Foreign Field Training 3	(50)8 (5)		
	선택	AGA00066	농업식물과학외국농업실용론	Agricultural Plant Science Field Training	(50)4 (5)		
	필수	FZA00077	농업실용론	Field Training 2	(60)8 (5)		
4년	필수	AGA00046	원예작물 수확 후 생리학	Postharvest Physiology of Horticultural Crops	3-3-0		
	선택	AGA00047	원예작물 유전학	Horticultural Crop Genomics	2-2-0		
	필수	AGA00048	수확 후 관리실용론	Hydroponics & Practice	3-2-2		
	선택	AGA00049	기능성 채소	Functional Vegetables	2-2-0		
	필수	AGA00050	과일 생화학	Crop Biotechnology	3-3-0		
	필수	AGA00051	과일 생화학 실험실	Crop Biotechnology Lab.	2-0-4		
	필수	AGA00052	종자 생산학	Seed Production	3-3-0		
	필수	AGA00053	작물대사학	Metabolism of Crop Plants	3-3-0		
	필수	AGA00054	농작물	Furgrass	2-2-0		
	필수	AGA00055	온대밭작물론	Upland Crops Science II	2-2-0		
4년	필수	AGA00056	작물자원 조경교육과정	Plant Resources & Landscaping Study in Subject Matter and Teaching Method	3-3-0		
	필수	FZA00077	농업실용론	Field Training 3	(50)5 (5)		
	필수	FZA00076	국외농업실용론	Foreign Field Training 3	(50)8 (5)		
	필수	AGA00057	원예종자학	Horticultural Seed Production	2-2-0		
	필수	AGA00058	도시농업론	Urban Agriculture	2-2-0		
	필수	AGA00059	원예작물 수확 후 관리실용론	Postharvest Management of Horticultural Products	2-2-0		
	필수	AGA00060	기능성 과실	Functional Fruits	2-2-0		
	필수	AGA00061	농업의 국제화	Agriculture in International Relations	3-3-0		
	필수	AGA00062	곡물학	Cereal Science & Chemistry	3-2-0		
	필수	AGA00063	신농업론	New Challenges in Agriculture	2-2-0		
4년	필수	AGA00064	곡물학실험	Cereal Science & Chemistry	2-2-0		
	필수	AGA00065	작물 영양생리학	Capsoc Design of Food and Horticultural crop science	3-0-2		
	필수	FZA00077	농업실용론	Field Training 3	(50)8 (5)		
	필수	FZA00076	국외농업실용론	Foreign Field Training 3	(50)5 (5)		
계				전공필수	전공선택	169(39)	169(39)

2024년 2학기 학사 편제표 (2024년 2학기) | 2024년 2학기 학사 편제표 (2024년 2학기)

Изох: “Мутахассисликка кириш” ва “Функционал мева-сабзавотлар” фани Жанубий Кореянинг Gyeongsang National University ўқув моделидан олинган маълумотлар асосида тавсия этилмоқда.

I. Ўқув фанларини халқаро миқёсдаги фанлар билан солиштириш ва таҳлил қилиш (магистратура даражаси – мутахассислик Мевачилик)

№/п-п	ТошДАУ (Ўзбекистон)	University of Hohenheim (Germany) Университет Хоэнхайм (Германия)	Gyeongsang National University (U.Korea) Университет Геёнганг (Южная Корея)	ТошДАУ (Ўзбекистон)
1	Магистр – Мевачилик (маъжуд) 2019 йил	Магистр – Сельскохозяйственные науки (действующий)	Магистр – плодовоовощеводство (действующий)	Магистр – Мевачилик 2020 йил
	3824 соат (2 йилда)			4140 соат (2 йилда)
	Фанлар			Фанлар
Умумиметодологик фанлар				
1=03	Биринчи фанлар блоки			
Мутахассислик фанлар				
2 01	Мевачиликда илмий-тадқиқот услублари	Mathematik und Statistik für Agrarbiologie (1101-030) Математика и Статистика для сельскохозяйственных наук	Experimental Statistics Экспериментальные Статистика	Мевачиликда илмий-тадқиқот услублари
2.02	Мева экинлари кўчатчилиги	Obstbau (3703-210) Плодоводство	Principles of Horticulture Принципы садоводства	Мева экинлари кўчатчилиги
2 03	Мева экинларини етиштиришнинг интенсив технологиялари	Obstbau (3703-210) Плодоводство	Upland Crop Science Горное плодоводство Horticultural Crop Cultivation & Practice Выращивание плодовых культур и практика	Мева экинларини етиштиришнинг интенсив технологиялари
2 04	Меваларни сақлаш ва қайта ишлаш технологияси	Ressourcenschutz und Landrehabitation in den Tropen und Subtropen (3801-460)	TemperateandSubtropicalFruitProduction	Меваларни сақлаш ва қайта ишлаш технологияси
2.05	Мева экинлари интродукцияси	Pflanzenzüchtung und Saatgutkunde (3501-210) Селекция растений и семеноведение	Horticultural Seed Production Семеноводство плодовых культур	Мева экинлари интродукцияси
2 06	Мевали усимликларга шакл бериш	Obstbau (3703-210) Плодоводство	Principles of Horticulture Принципы садоводства	Мевали усимликларга шакл бериш

Тақлиф:

Иккинчи блок бўйича:

1. "Мева экинлари кўчатчилиги" фани ўқув режадан чиқарилди

Ўқув ишлари бўйича проректор
Кафедра мудири

С.Я.Исламов
И.Т.Нормуратов